

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. februar 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Helene Chjeffer Ras-
mussen
Sagsnr.: 2013-0030-1872
Dok.: 1014977

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 373 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. december 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Anne Berg Mansfeld-Giese

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 373 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorledes loven om stalking, som trådte i kraft den 1. marts 2012, har fungeret og fungerer i praksis, herunder antallet af anmeldelser, tilhold, opholdsforbud og domme samt oplysning om udfaldet af dommene (bøde; betinget/ubetinget fængsel; andet).”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, har oplyst følgende:

”1. I lov nr. 112 af 3. februar 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, som trådte i kraft den 1. marts 2012, er der fastsat regler om tilhold, opholdsforbud (geografisk bestemte tilhold) og bortvisning, ligesom der er fastsat regler om straf for overtrædelse af meddelte tilhold, opholdsforbud og bortvisninger.

Formålet med loven er ved et nyt samlet regelsæt om tilhold, opholdsforbud og bortvisning at styrke indsatsen for at beskytte personer mod at blive udsat for fredskrænkelser, forfølgelse og chikane, herunder såkaldt stalking (systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane).

2. Til brug for udtalelsen har Rigsadvokaten og Rigspolitiet foretaget elektroniske udtræk fra politiets sagsstyringssystem (Polsas) vedrørende antallet af begæringer om tilhold og/eller opholdsforbud, antallet af meddelte tilhold og/eller opholdsforbud, antallet af anmeldelser om overtrædelser, antallet af afgørelser vedrørende overtrædelser og karakteren heraf samt sagsbehandlingstiden fra anmeldelse af en overtrædelse til tiltalerejsning. Oplysningerne, der fremgår af tabel 1-5, er indsat nedenfor under punkt 3 og vedrører perioden fra lovens ikrafttræden den 1. marts 2012 til den 31. december 2013. Det bemærkes, at udtrækket foretaget af Rigspolitiet vedrører perioden fra den 1. marts 2012 til den 1. december 2013 (tabel 5).

Herudover har rigsadvokaturen anmodet samtlige politikredse om en udtalelse om, hvorledes loven virker i praksis, og hvordan politiet sikrer overholdelse af meddelte tilhold og/eller opholdsforbud. Politikredsene er tillige anmodet om oplysning om sagernes prioritering, samt om hvorvidt tilhold og/eller opholdsforbud bliver anvendt i forhold til børn. Politikredsens udtalelser er gengivet under punkt 4.

3. På baggrund af rigsadvokaturens udtræk fra politiets sagsstyringssystem (Polsas) kan der oplyses følgende vedrørende

tilhold og/eller opholdsforbud efter lovens ikrafttræden den 1. marts 2012 og frem til den 31. december 2013:

Tabel 1: Begæringer om tilhold/opholdsforbud*	
Begæring om tilhold	1.466
Begæring om opholdsforbud	29
Begæring om tilhold og opholdsforbud	63
Total	1.558

Tabel 2: Antal anmeldelser om overtrædelser af tilhold/opholdsforbud (tal i parentes viser antal anmeldte personer)*	
Tilhold, overtrædelse af	2.280(375)
Opholdsforbud, overtrædelse af	37(12)
Tilhold og opholdsforbud, overtrædelse af	398(23)
Antal anmeldelser i alt	2.715(391)

Tabel 3: Antal afgørelser opgjort på forhold (tal i parentes viser antal personer, der har fået en afgørelse)*	Tilhold	Op- holds- forbud	Både til- hold og opholds- forbud	Alle afgørelser
Dom (ubetinget frihedsstraf)	207(42)	10 (2)	6(6)	223(50)
Idømt bøde	46 (18)		2(1)	48(19)
Dom – straffelovens §§ 68-70 (psykisk syge mv.)	438(5)	2(2)	315(2)	755(9)
Betinget dom	63(16)	1(1)		64(17)
Betinget dom og bøde	1(1)			1(1)
Delvis betinget dom	25(3)			25(3)
Udeblivelsesdom	66(43)	4(2)		70(45)
Bødevedtagelse i retten	12(6)	5(1)		17(7)
Advarsel i retten	9(4)			9(4)
Afgjort med bødeforelæg	141(81)		4(2)	145(83)
Tiltalefrafald (m/u vilkår)	441(20)		7(2)	448(22)
Fældende afgørelser i alt	<u>1449(239)</u>	<u>22(8)</u>	<u>334(13)</u>	<u>1805(260)</u>
Frifindelser	21(16)	3(1)	2(2)	26(17)

Tabel 4: Gennemsnitlig sagsbehandlingstid fra anmeldelse om overtrædelse til tiltale*	
Tilhold	65
Opholdsforbud	67
Tilhold og opholdsforbud	103

* Generelt:

Data er analyseret på baggrund af POLSAS, bearbejdet i QlikView efter anklagemyndighedens ledelsesinformationssystem. Der tages forbehold for indtastningsfejl. Data er dynamiske som følge af rettelser af indtastningsfejl, forsinkede opdateringer, nye afgørelser mv. Der vil være en periodevis forskydning af data, da f.eks. antallet af afgørelser i 2012 kan vedrøre sigtelser rejst i 2011. Afgørelser er opgjort efter, hvilken gerningskode afgørelsen er sket efter, og efter, hvor mange personer pr. journalnummer der er blevet afgjort. Personer er talt med én gang årligt for hver type lovovertrædelse (tilhold mv.). Fældende afgørelse for overtrædelse af tilhold mv., kan tillige omfatte fældende afgørelse for andre strafbare forhold, som kan have betydning for sanktionen. I relation til gennemsnitlig sagsbehandlingstid omfatter tiltale sager sendt til overordnet anklagemyndighed med anklageskrift, sager sendt i retten, bødesager sendt til indfordring (omfatter også bødeforelæg, der ikke er vedtaget) og forhold, der indgår i et sagskompleks, hvor der er rejst tiltale i hovedforholdet. Data er opdateret den 15. januar 2014.

Rigspolitiet har udtrukket følgende oplysninger fra politiets sagsbehandlingssystem, (Polsas) vedrørende antal meddelte tilhold:

Tabel 5: Antal meddelte tilhold/opholdsforbud**	
Tilhold	528
Opholdsforbud	16
Tilhold og opholdsforbud	22
Total	566

**Tallene stammer fra udtræk fra POLSAS foretaget af Rigspolitiet og vedrører perioden fra den 1. marts 2012 til den 1. december 2013. Opgørelsen er foretaget på baggrund af politikredsenes registreringer i Polsas pr. 1. december 2013. Data er dynamiske som følge af rettelser af indtastningsfejl, forsinkede opdateringer, nye afgørelser mv.

Som det fremgår af [tabel 1](#), blev der i perioden fra 1. marts 2012 til 31. december 2013 fremsat i alt 1.558 begæringer om tilhold og/eller opholdsforbud. Af [tabel 5](#) fremgår det, at der i perioden fra 1. marts 2012 til 1. december 2013 blev meddelt i alt 566 tilhold og/eller opholdsforbud.

I den forbindelse bemærkes, at det fremgår af forarbejderne til § 15, stk. 1, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (lovforslag nr. L 10 af 9. november 2011, pkt. 3.7.4.2), at politiet bør søge en mindelig løsning ved vejledning, dialog og henstillinger, hvis der er udsigt til, at konflikten kan løses på den måde.

Det bemærkes endvidere, at rigsadvokaturen i 2013 har undervist i reglerne om tilhold mv. i alle landets politikredse. De personer, der i politikredsenes behandler sager om tilhold mv., har i forbindelse med undervisningen givet udtryk for, at langt de fleste potentielle tilholdssager løses i mindelighed, navnlig ved at politiet vejleder og formaner om konsekvenserne ved at fortsætte den uhensigtsmæssige adfærd.

Som det fremgår af [tabel 2](#), er der siden lovens ikrafttræden og indtil udgangen af 2013 registreret 2.715 anmeldelser vedrørende overtrædelse af tilhold, opholdsforbud og en kombination heraf. Anmeldelserne vedrører overtrædelser begået af 391

personer. Endelig fremgår det af tabel 3, at der i den pågældende periode er truffet i alt 1.805 fældende afgørelser vedrørende overtrædelse af enten tilhold, opholdsforbud eller en kombination heraf, og disse afgørelser vedrører 260 personer. Det bemærkes i den forbindelse, at en stor del af afgørelserne vedrører de samme personer. Således er ni personer registreret for 755 forhold, der er afgjort med en dom efter straffelovens §§ 68-70, som bl.a. vedrører foranstaltningsdomme (f.eks. ambulans psykiatrisk behandling eller anbringelse på hospital for sindslidende).

Endelig fremgår det af tabel 4, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra anmeldelse af en overtrædelse af et tilhold eller et opholdsforbud til tiltale lå på lidt over 2 måneder i perioden, mens den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sager, hvor der er spørgsmål om overtrædelse både af et meddelt tilhold og af et meddelt opholdsforbud, lå på lidt over 3 måneder.

4. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorledes lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning virker i praksis, fremgår det af politikredsens udtalelse til Rigsadvokaten, at erfaringerne med anvendelsen af loven generelt er positive. Loven har skabt et øget fokus på sagsområdet, og reguleringen af tilhold mv. opleves som mere overskuelig, efter at reglerne er samlet i ét regelsæt.

Flere politikredse giver udtryk for, at den nye lov i et vist omfang har gjort det nemmere at udstede og håndhæve tilhold mv. I den forbindelse fremhæves bl.a. muligheden for at udstede tilhold og opholdsforbud alene på grundlag af begrundet mistanke om visse strafbare forhold, ligesom det anføres, at det er positivt, at der med loven er sket en udvidelse af politiets reaktionsmuligheder.

Politikredsene har i den forbindelse oplyst, at erfaringerne med anvendelse af opholdsforbud er begrænset, idet tilhold anvendes langt oftere end opholdsforbud, jf. også kravet i lovens § 12 om at vælge det mindst indgribende middel, der kan opfylde formålet (proportionalitetsprincippet).

En enkelt politikreds peger på, at visse sager om tilhold mv. kan være meget ressourcekrævende. Politikredsen anfører i den forbindelse, at sager vedrørende psykisk syge kan være vanskelige at håndtere. Der er tale om personer, som ikke er modtagelige over for politiets formaninger, henstillinger mv., og som således i vidt omfang fortsætter med at forfølge eller chikanere andre personer, selv om der er meddelt tilhold mv. eller indledt strafferetlig forfølgning af overtrædelser af tilhold mv. Politikredsen oplever, at disse sager ofte ender med at blive meget omfangsrige. Se i øvrigt herom ovenfor under punkt 3.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvordan politiet sikrer, at tilhold mv. overholdes, fremgår det af politikredsens udtalelser, at politiet generelt prioriterer sager om overtrædelse af tilhold mv. højt for derved at begrænse risikoen for yderligere overtrædelser af tilholdet mv.

Det fremgår endvidere, at politiet i forbindelse med udstedelse af tilhold mv. vejleder den, der har fået tilholdet mv., om konsekvenserne ved at overtræde det. I den forbindelse bliver den forurettede også vejledt om at anmelde overtrædelser af tilholdet mv.

Hvis der bliver indgivet anmeldelse om overtrædelse af et tilhold eller et opholdsforbud, foretager politiet en konkret vurdering af sagen, og navnlig i tilfælde, hvor det vurderes, at der er risiko for udøvelse af vold mv., eller hvor overtrædelsen har karakter af systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane, vil sagen blive behandlet hurtigst muligt. Politiet er i den forbindelse også opmærksom på, om der måtte være behov for udlevering af en alarmtelefon. Herudover oplyser én politikreds, at der i særlige sager gennemføres ekstra patruljering f.eks. i området omkring en bopæl, mens en anden kreds oplyser, at vagtcentralen i visse sager bliver orienteret om meddelelse af konkrete tilhold. En tredje kreds peger på, at det i visse tilfælde er fundet nødvendigt at søge sigtede varetægtsfængslet med henblik på at få stoppet den pågældendes gentagne overtrædelser af tilhold mv. Endelig har flere politikredse oplyst, at der udpeges en kontaktperson for den forurettede.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvor mange børn der som en del af en husstand er omfattet af et tilhold og/eller opholdsforbud, fremgår det af udtalelserne, at ikke alle politikredse har erfaring med at udstrække et tilhold eller opholdsforbud til et medlem af forurettedes husstand, men at muligheden bliver benyttet af nogle kredse. Samlet set er der dog tale om et begrænset antal sager.

For så vidt angår sagsbehandlingstiden har politikredsene oplyst, at sager vedrørende tilhold mv. generelt prioriteres højt, idet sagerne normalt kræver en hurtig reaktion fra politiets side for at beskytte den forurettede og for at undgå, at forfølgelsen eller chikanen optrappes. Dette gælder både i forhold til politikredsens behandling af begæringer om tilhold mv. og i forhold til behandlingen af anmeldelser om overtrædelse af tilhold mv.

Bl.a. for at sikre en hurtig og effektiv behandling af sager om tilhold mv. har flere politikredse valgt at samle sagsbehandlingen ét sted i politikredsen. I nogle politikredse foregår behandlingen af sagerne i den afdeling, hvor sager om vold behandles.

Flere politikredse har i øvrigt udarbejdet interne retningslinjer for behandlingen af sager om tilhold og opholdsforbud.

5. Afslutningsvis kan jeg oplyse, at Rigsadvokaten har udarbejdet en pjece med råd og vejledning til personer, der har været udsat for forfølgelse eller chikane, herunder stalking. Udover konkrete råd om, hvordan man skal forholde sig, hvis man udsættes for forfølgelse eller chikane, indeholder pjecen en beskrivelse af de muligheder, politiet har for at hjælpe offeret, herunder ved at udstede et tilhold, et opholdsforbud og/eller bortvise den person, der udøver forfølgelse eller chikane.

Pjecen kan findes på anklagemyndighedens hjemmeside www.anklagemyndigheden.dk, hvor der i øvrigt er målrettede oplysninger til ofre, der er udsat for forfølgelse, chikane eller stalking. Pjecen er også blevet trykt og udsendt til landets politikredse og relevante organisationer så som Offerrådgivningen og Dansk Anti-Stalking Forening med henblik på anvendelse i deres rådgivning.

Herudover har Rigsadvokaten udarbejdet nye retningslinjer om behandlingen af sager om tilhold mv. til politiet og anklagemyndigheden. Retningslinjerne fremgår af Rigsadvokat meddelelse nr. 3/2008 om behandlingen af sager om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser, herunder spørgsmål om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Desuden har Rigsadvokaten revideret anklagemyndighedens brevkoncepter om tilhold, opholdsforbud og bortvisning med henblik på at sikre, at ofre for forfølgelse, chikane mv. får klar og letforståelig besked i sager om tilhold mv.

Endelig har Rigsadvokaten – bl.a. for at sikre fokus på området og korrekt anvendelse af reglerne – i samtlige politikredse i landet undervist de politifolk og jurister, der beskæftiger sig med sager om tilhold mv., i de nye regler på området.

Som det fremgår, er der i politiet og anklagemyndigheden stor opmærksomhed på sager om tilhold mv., og der er taget en række forskellige initiativer på området i forlængelse af de nye regler fra 2012.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigsadvokatens udtalelse og herudover henvise til Justitsministeriets besvarelser af 20. december 2013 og 5. februar 2014 af henholdsvis spørgsmål nr. 66 og 402 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg for så vidt angår bortvisning.